

LEGNOOD BIJ **LICHANURA TRIVIRGATA TRIVIRGATA**

Henriëtte Bakker, 0228-319592

INTRODUCTIE

In mei 1994 schaften wij een koppeltje *Lichanura trivirgata trivirgata* aan van 1 jaar oud. We begonnen met ze elke week een eendagsratje te voeren. We hadden nog nooit pasgeboren *Lichanura trivirgata trivirgata* gezien en dachten dat de jongen al aardig gegroeid waren. Al gauw voerden we ze elke week volwassen muizen, zoveel als ze maar op konden. Ze bleken echte veelvraters te zijn en groeiden enorm.

Het eerste jaar deden we de dieren niet in winterslaap. We hielden ze bij 26-20°C gedurende de hele dag en twee keer per maand besproeiden we ze. Volgens de literatuur zouden ze volledig droog gehouden moeten worden op een waterbakje na. Ze zouden ook pas paren na de winterslaap, in april-mei. Wij geloven niet in volledige droogte, maar 1 oktober 1995 stopten wij wél met voeren, om ze per 1 november een winterrust te kunnen geven. Licht en verwarming schakelden we op die dag uit en we scheidde de dieren (normaliter houden wij de dieren per soort samen). De temperatuur schommelde tussen de 18 en 22°C, tot we op 1 februari 1996 de verlichting en verwarming weer aanschakelden. De temperatuur kwam toen weer op het oude niveau.

Daar we geen ervaring hadden met levendbarende dieren, hebben wij de boeken gevolgd en ze in april weer bij elkaar gezet. Paringen hebben we niet waargenomen, maar in mei stopte het vrouwtje met

eten en haar achterlijf leek op te zetten. Wij waren in de zevende hemel met, zoals wij dachten, onze eerste zwangere boa. De teleurstelling kwam enkele weken later, toen het vrouwtje weer begon te eten en haar lichaam zich herstelde.

DE ZWANGERSCHAP

Het jaar daarop, in februari 1997, vertrouwden we op onze intuïtie en plaatsten de dieren direct na de winterslaap bij elkaar. Na enkele dagen zagen wij ze voor het eerst paren. Dit gebeurde daarna regelmatig, tot eind maart. In april wilde het vrouwtje alleen nog kleine prooien en begin mei stopte ze volledig met eten. Haar achterlijf was weer in omvang toegenomen en wij kregen weer hoop. In de tweede week van juli vervelde ze. Ze werd toen twee maal daags gecontroleerd en naarmate de tijd verstreek werd ik zelfs midden in de nacht wakker en ging dan even bij haar kijken.

1 AUGUSTUS 1997

Ik keek 's ochtends in haar bak en zag verschillende jongen rondkruipen. Yes, Yes, Yes, zij/wij hadden het gefikst! Vijf levende jongen, één dood, waarschijnlijk is dat diertje na zijn geboorte onder de moeder terecht gekomen, en één onbevruucht ei. De jongen waren zeer groot, ongeveer even groot als het ouderkoppel toen wij dat kochten. Het leek haast onmogelijk dat ze allemaal in de buik van de moeder hadden gepast. Het vrouwtje zag er nog redelijk goed uit en herstelde voorspoedig op een dieet van vijf volwassen muizen in de week. De jongen aten binnen twee weken allemaal pasgeboren ratjes.

HET TWEEDE JAAR

In oktober besloten wij om het vrouwtje nog twee weken door te voeren en dan half november in winterrust te doen. Dit opdat zij het volgende jaar écht tiptop in conditie zou zijn. De paringen vonden weer plaats in februari-maart, maar dit jaar zetten wij het vrouwtje op kleinere prooien zodra we dachten dat ze zwanger was (dit was begin maart). Ze at nu door tot half juni. Eind juli vervelde ze en op 17 augustus 1998 beviel het vrouwtje van 4 grote jongen.

HET LAATSTE JAAR

Daar het vrouwtje elke keer kort nodig had na haar zwangerschap om te herstellen en omdat ze tijdens haar zwangerschap lang door bleef eten, besloten we om in 1999 nog een poging te wagen. Alles ging voorspoedig en ze vervelde eind juli. Dit jaar was ze erg dik en we verwachten een groot nest. Maar de tijd verstreek en eind augustus waren er nog geen jongen. Het vrouwtje was erg rusteloos en kroop constant in en uit haar legbox. Ze was nog steeds zeer omvangrijk en een voorzichtige controle vertelde ons, dat er tenminste vijf jongen in zaten. Na overleg met de dierenarts besloten wij om het nog twee weken af te wachten en dan oxytocine te proberen (0,2 ml Calcium sandos of Calcitad en 2 I.E./kg oxytocine in de buikholte om weeën op te wekken. Het calcium wordt gebruikt om een versterkte werking van het oxytocine te verkrijgen). Maar zelfs het oxytocine had geen resultaat. Het vrouwtje begon er slechter uit te zien. Ze accepteerde wel onregelmatig kleine prooien, maar dit scheen haar niet echt te helpen (soms helpt darmperistaltiek om achtergebleven eieren of jongen naar de uitgang te werken). Halverwege september belden we Marja Kik om een afspraak te maken voor een operatie. Deze zou vijf dagen later plaats vinden. Het vrouwtje werd nooit geopereerd.

Ze stierf 2 dagen vóór de operatie en sectie wees uit dat ze acht jongen droeg. Vier jongen waren geheel volgroeid, twee waren bijna volgroeid en hadden een verkaasde eidooier om zich heen, één jong was halverwege de zwangerschap gestorven en het laatste jong zag er weliswaar zeer klein uit, maar was compleet.

Eén van de jongen met de verkaasde dooier zat voor de uitgang van de eileider. Dit was waarschijnlijk de oorzaak van de oorspronkelijke ontsteking. Hierdoor konden de andere jongen er niet uit en stierven ook. Dit heeft de eileider verder ontstoken en werd zo het vrouwtje fataal. Een opvallend iets was, dat alle jongen een kleine misvorming van de ruggengraat hadden. Bij sommige was deze zó klein, dat ze alleen gevoeld kon worden.

Het vrouwtje bezat genoeg vetreserves om nog enkele maanden door te kunnen komen en al haar andere organen zagen er goed en niet ontstoken uit. Wel viel op dat de gal vergroot was en een helderblauwe vloeistof bevatte, maar dit blijkt normaal te zijn voor een dier dat gedurende lange tijd niet gegeten heeft.

Misschien waren wij fout om drie jaar achtereen met het vrouwtje te kweken. Maar ze moet in de lente wel in goede conditie geweest zijn, anders waren er geen acht jongen geweest.

Misschien waren wij fout om zo lang te wachten in de hoop dat ze het zelf zou kunnen doen. Maar zodra wij zagen dat het de verkeerde kant op ging, hebben we geprobeerd om er wat aan te doen. Hoe konden wij weten dat ze zo'n zware ontsteking had, zij kon het ons niet duidelijk maken.

Misschien hadden we gewoon pech.